

Дейл Карнеги

Дуст булиш ёхуд олти қоида. Таржимон ва пашрга тайсрловчи:
Муҳаммадйосуф Собиталиев -Қ.: «Насаф» нашриёти - 2010 й, 40 бст.

Муҳаррир: Баҳодир КЛРИМОВ

Тақризчи: Абдумурод ТИЛАВОВ

978-9943-18-097-0

© «Насаф» нашриёти, 2010.

СИЗНИ ҲАММА ЖОЙДА БАЖОНУ ДИЛ ҚЛБУЛ ҚИЛИШЛРИ УЧУН НИМЛАР ҚИЛМОҚ ЛОЗИМ?

Дўст орттириш йўллари билиш учун нимага айнан ушбу китобни ўқимок лозим? Балки дунёдаги энг машҳур дўст орттиришга устакор бўлганнинг тутган йўлларини ўрғапмоқ жоиздир? Ким ўзи у? Сиз уни ҳатто эртага, кўчада учратишингиз мумкин. Унга бир неча қадам яқинлашганингиз заҳотиёқ, думларини ликиллата бошлайди. Агар тўхтаб уни силасангиз борми, севиичи ичига сиғмасдан турли нағмалар билан сизни қайчалар яхши кўришини намойиш қилади. Унинг ўзини бу қадар боғлиқлигини кўрсатиши ортида ҳеч қандай хуфёна мақсадлар, дейлик, бирон-бир кўчмас мулкии сотиш ёхуд сизга уйланиш каби шахсий манфаатлари йўқ эканлигини жуда яхши англаб ҳам турасиз.

Яшаши учун меҳнат қилиши керак бўлмаган ягона жонивор - ит эканлигини ҳеч ўйлаб кўрганмисиз? Мисол учун, товуқ - тухум қўйиши, сигир - сут бсриши, канарейка эса сайраши лозим. Итнинг яшаш учун чекадиган заҳмати - сизга ўз меҳрини беришида.

Эсимда, беш ёшлигимда отам менга эллик центга кичкинагина сариқ кучукча сотиб олиб берган эдилар. Ва бу жажжигина жонивор менинг болалигимни севишчли онларга тўлдирган. Ҳар куни соат тўрт яримларда у уй олдидаги йўлакдан миттигина кўзларини узмасдан ўтирар эди. Овозимни эшитиши ёхуд буталар орасидан қармоғимни ўйнатиб, яқинлашаётганимни кўриши ҳамано дарҳол ўрнидан туриб, мени кутиб олиш учун нафаси тикилганча тепалик томон чопар эди. Қувончдан сакраб, муқом қилиб аккиллашларини айтмайсизми?

Беш йил мобайнида Типпи менинг доимий йўлдошим бўлди. Сўнг, ҳеч қачон ёдимдан чиқмайдиган ўша мудҳиш кечада, мендан бор-йўғи ўн фут узокликда чакмоқ уриши натижасида оламдан кўз юмди. Типпининг ўлими ўсмирлик давримнинг трагедияси бўлиб қолди.

Сен, Типпи, психологияга оид биронта ҳам китоб ўқиганинг йўқ. Чунки бунга муҳтож ҳам эмас эдинг. Қандайдир туғма ҳиссиёт, сезги ёрдамида Сен бор-йўғи икки ой ичида бошқа инсонлар билан чин дилдан қизиқиш туфайли, баъзи одамлар икки йилда орттирганидан ҳам кўра кўпроқ дўстга эга бўлиш мумкинлигини билар эдинг. Шу жумлани яна бир бор қайтаришга лутфан ижозат беринг. *Сиз бошқа одамлар билан қизиқиши туфайли икки ой ичида, ўзингизга эътиборни тортиб, қизиқтириб, икки йилда орттира оладиган дўстлардан ҳам кўра кўпроқ дўстга эга бўлишингиз мумкин.*

Лекин барибир сиз билаи биз бутун умри давомида турли йўллар билан ўз шахсига нисбатан атрофдагиларни қизиқтиришга ҳаракат қилиб, қўпол хатога йўл кўядиган одамларни биламиз. Албатта, бу ҳеч қандай натижа бермайди. Одамлар сиз билаи қизиқмайдилар. Улар мен билан ҳам қизиқмайдилар. Улар доимо - эрталаб ҳам, тушда ҳам, кечкурун ҳам фақат ўзлари билан қизикадилар ва оворалар.

Нью-Йоркдаги телефои компанияларидан бири телефон мулоқотларини

ўрганиб, суҳбат давомида энг кўп ишлатиладиган сўзни аниқладилар. Топдингиз, бу "мен" эгалик олмоши. 500 та телсфон сўзлашувларида бу сўздан 3990 марта фойдаланганлар. "Мен", "мен", "мен", "мен".

Айтайлик, сиз кўпчилик билан бирга тушган суратингизда биринчи бўлиб кимни қидира бошлайсиз? Агар сиз, одамлар мен билаи қизикади, деб ўйласангиз, бир саволимга жавоб берингчи: дейлик бугун кечаси ўлиб қолсангиз, жанозангизга нечта одам келади? Сиз одамлар билан биринчи бўлиб қизиқмасангиз, нима учун энди одамлар сиз билан қизиқишлари керак? Қоғоз, қалам олиб ушбу саволларнинг барига бир жавоб ёзиб чиқинг-чи.

Агар биз фақатгина одамларда таассурот қолдириб, ўзимизга қизиқтирадиган бўлсак, ҳеч қачон кўпгина чин ва самимий дўстларга эга бўла олмаимиз. Дўстлар, ҳақиқий дўстлар бу зайл орттирилмайди.

Наполсон ҳам худди шундай ҳаракат қилган. Жозефина билан бўлган сўнгги учрашув чоғида : "Жозефина, менга дунёда ҳали ҳеч кимга насиб қилмаган омад ҳамроҳлик қилди, аммо шу онда мен ишонишим мумкин бўлган ягона инсон сизсиз", деган экан. Аммо тарихчилар, Нанолсоннинг Жозефинага бўлган ишончини бир оз шубҳа остига оладилар.

Ҳозирда марҳум, аммо таниқли веналик психолог Альфред Адлер ўзининг "Ҳаёт сиз учун иимани англатмоғи керак" деб номланган китобида: "Ўзгалар билан қизиқмайдиган инсон ҳаётда жуда катта қийинчиликларни бошдан ўтказади ва атрофдагиларга анча зиён етказади. Омадсизлар ҳам айнан мана шундай одамлар орасидан чиқади", деб ёзган эди.

Психология бўйича ўнлаб китобларни ўқиб чиқиб ҳам бу қадар муҳим таъкидни учратмаслик мумкин. Мен аслида қайтаришни ёмон кўраман, аммо Адлернинг ушбу сўзлари шу қадар сермазмунки, уни яна бир бор айтиб ўтмоқчиман:

Ўзгалар билан қизиқмайдиган инсон ҳаётда жуда катта қийинчиликларни бошдан ўтказади ва атрофдагиларга анча зиён етказади. Омадсизлар ҳам айнан мана шундай одамлар орасидан чиқади.

Бир пайтлар мен Нью-Йорк университетида ҳикоя ёзиш бўйича курсларда ўқир эдим. Гуруҳимизга маъруза ўқийдиган домлалардан бири "Кольерс" журналининг муҳаррири эди. У, иш столига ҳар куни келиб тушадиган ўнларча ҳикояларнингбир неча абзацини ўқиб чиқибок, унинг муаллифи инсонларни яхши кўрадимий-йўқми, билиб оламан, дер эди. Ҳамда "агар муаллиф инсонларни яхши кўрмаса, уларга унинг ҳикоялари маъкул келмайди", дея таъкидлар эди.

Беллетристтик асарлар ёзиш борасидаги суҳбат давомида ушбу тажрибали муҳаррир икки маротаба тўхталиб, бизга ақл ўргатаётганига узр сўрар эди. "Мен ҳам сизларга сизнинг наси-ҳатгўйингиз айтадиган гапларни айтаман,-дея сўзига аниқлик киритар эди у.- Аммо, ҳикояларингиз муваффақият қозонмоғи учун сиз аввало одамлар билан қизиқмоғингиз лозим".

Lituz.com

**To'liq qismini
Shu tugmani
bosish orqali
sotib oling!**